

La tria

per ANDREU LONCÀ



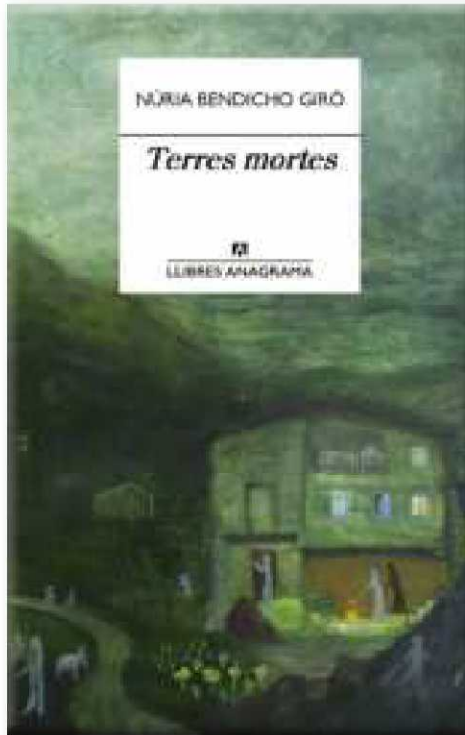
Això no és una ressenya

Avui, estimats lectors, poden descansar: no els recomanaré pas una novel·la sortida de les premses ara mateix. No pas. En cap sentit els puc recomanar aquest llibre. No l'anotin, no parin atenció al seu títol, no hi reparin els seus ulls quan mirin amb curiositat l'aparador de novetats de la seua llibreria. No. No hauran de rascar-se la butxaca ni demanar-lo a la seua biblioteca.

Res.

De cap manera.

He estat llegint un llibre bèstia. Una bèstia parda de llibre. Decididament no és un llibre recomanable, per brutal, per indòmit. Professores! No el posin de lectura als instituts de les nostres viles i ciutats. Ara, si el llegeixen, advertiran que hi ha una tècnica que l'autora usa amb gràcia, com Faulkner: tots els personatges expliquen la seua versió convinguda de la història, *in crescendo*, cadascú la seua, fins a la victòria final. A mi, a vegades, m'ha reconciliat amb el món premoral del cervell, la platja fosca on no brilla el sol de la bondat. S'assembla al món arcaic dels drames rurals de Víctor Català o certes novel·les poc filtrades, de primeries de segle XX, però encara més primitiu. *Terres mortes* es diu el volum que no va guanyar el premi Anagrama de novel·la en català. L'ha escrit algú, anomenat Núria Bendicho, que s'ha estrenat amb aquesta obra, que ha estudiat filo-



HE ESTAT LLEGINT UN LLIBRE BÈSTIA. UNA BÈSTIA PARDA DE LLIBRE. DECIDIDAMENT NO ÉS UN LLIBRE RECOMANABLE, PER BRUTAL

sofia, que es defineix com a autodidacta, llegint a les biblioteques. Els autodidactes solquen mars fredes, i pocs els entenen: mirin el nostre Ramon Llull, autodidacta foll. No el va entendre ni el profe ni l'estudiant de batxillerat ni nostro sinyor.

Hi ha alguna relació entre l'ebalsament del pujolisme i l'aparició d'aquesta novel·la prenoucentista i convincent?

Podria ser que la novel·la ca-

talana nasqués de l'humus ombrós i fosc dels boscos de l'instint? *Solitud*, *La punyalada*, *K.L. Reich*, o *el carrer de les Camèlies* són a la base gens lluminosa de la novel·la catalana moderna. Xènius, el de les palpitations del temps, es va delectar en lluminoses fulguracions clàssiques mediterrànies, però la bèstia fosca de les multituds del malaguanyat suïcida Raimon Caselles treu la ganya. Després l'inclit Segarra, d'abans de la guerra, mou el seu heroi pel barri *xino* de Barcelona. Josep Pla és incapaç de narrar res que no sigui la lluentor del banc de sardines que llueix per la mediterrània. No és qüestió de geografia física; és la geografia mental. Núria Bendicho també narra las madres de la personalitat catalana, que volia Joan Maragall parlant de les visions del seu llibre fundacional, *Visions i cants*. En algun sentit s'assembla a *Visions*.

No el llegeixin. No llegeixin *Terres mortes*. Descansin. Mirin la posta. Escoltin un trombó al capvespre. Oblidin les terres mortes. Oblidin *La Punyalada*, oblidin les multituds, oblidin *Solitud* i *El carrer de les camèlies*. Oblidin. No cal llegir *Terres mortes*. No cal. Mirin els presseguers florits. Duren poc.